

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 29.

V Ljubljani, v soboto 21. julija 1900.

Letnik V.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravištvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravištvo sta v Ljubljani, Gradišče štev. 15. Uradne ure od ure 3—6 pop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Resnica naj govori!

„Et meminisse juvat.“ Urednik „Edinosti“ je računal na to, da smo pri nas zelo pozabljeni in da ne vemo več, kaj se je zgodilo na shodu zaupnih mož narodne stranke l. 1894. „ko so sedanji branitelji „Slov. Lista“ in tedanji referenti na istem shodu metali svoje strele v Tržaške rodoljube“. So se je obregnila „Edinost“ ob „Slov. List“, češ da se je ta, oz. g. Koblar, izpremenil. Naj tedaj mi nekoliko oživimo Tržačanom spomin. Dr. Gregorčič je na tistem zanimivem shodu l. 1894. povdarjal, da je najprej treba doseči slogo doma („Slov. Narod“ danes kriči: „Živela nesloga!“). Dr. Gregorčič je tačas na shodu mej odločnim pritrjevanjem ogromne večine govoril besede: „Zaveznikov naj naši državni poslanci iščejo samo mej tistimi poslanci, ki priznavajo ne samo naš narodni, ampak tudi naš verski program. Slovan mora biti ne samo naroden, ampak tudi veren. Slovanskih poslancev je mnogo, mej njimi takih, ki nimajo slovanskega čuta. V narodnem oziru nas drugi podpirajo in ž njimi smo v prijateljskem odnošaju, a dokler ne priznajo verskega našega programa, se ž njimi ne moremo združiti. Soglasje programa je pogoj za združenje“. — In kaj je storil g. Koblar? „G. Koblar kot poročevalec se je izrekel zoper Podgornikov predlog (Podgornik in Jakič sta bila namreč v imenu Tržačanov predlagala, da je slovenskim poslancem iskati zaveznikov samo v krogu slovanskih opozicijskih poslancev in da v politiko ni treba vmešavati vere.) Rekel je Koblar, da je ta predlog neumesten, in pritrdil je izvajanjem Gregorčičevim. In Koblarjevim besedam je sledilo, kakor je poročal tačas „Slovenski Narod“, burno odobravanje. Shod z dr. Tavčarjem vred je sprejel od odbora po Koblarju predlagane resolucije. Ugovarjalo je samo 11 Tržačanov, ki so izjavili, da se vsled tega ne smatrajo vezane na sklepe

shoda zaupnih mož, ker je shod odklonil njihov predlog in vsprejel verski program.

Zanimivo je, kako se je od onega shoda sem izpremenil dr. Tavčar s svojo kliko. Koblar in Gregorčič sta ostala pri prepričanju, da slovenski program obsežaj vero in narodnost, in Tržačani, da obsežaj samo narodnost.

Tavčarjeva klika je pa prodala vero in narodnost tistemu dr. Schafferju, o katerem je tačas (l. 1894.) pisal „Slov. Narod“: „Dr. Adolf Schaffer, ki goreče ljubi nemški „Schulverein“, nosi dandanes — kakor vse kaže — naslov in značaj deželnega glavarja vojvodinje Kranjske. Brezdomovinstvo je mej nas zanesla znana (katoliško-narodna) stranka, dasi je prvi hip, ko se ji je pečat tega brezdomovinstva na čelo pritisnil, vzkipela in z grozovitimi protesti okrog sebe mahala. Pa je le resnica. Brezdomovinstvo se je (člankar govori o kranjskem deželnem odboru!) najprej v nedolžni teoriji razvijalo, sedaj se že v praksi uporablja in se skuša ž njim otrovati naše javno življenje. Radovedni smo, koliko časa bo trajalo vse to.“

In še nekaj je pisal gospod šef l. 1894. v „Narodu“, namreč: „Gospod Schaffer je v svoji mladosti res studiral pravo, toda od tedaj mu je že minila „dnij lepših polovica“, in ves ta čas ni prav nič jurističnega na sebi pokazal. In ta mož naj postane član državnega sodišča! Pri najboljši volji ne moremo verjeti, da bi bila ta kandidatura resna, in zato mislimo, da se je baron Schwegel hotel le malo ponorčevati iz svojega oprode.“

No, in v šestih letih je Schwegelnov oproda dr. Schaffer dobil primeren par: Tavčar in Schaffer sta v tej dobi drug drugega volila v deželni šolski svet. . . . Kdo se je izpremenil?

Pripomnimo le še, da je na shodu zaupnih mož g. Gabršček grozovito kričal Gregorčičevemu verskemu programu: „slava!“ in da prav nič ni

čudnega, če je dobil „bruh“. In danes? . . . Banda!

Mislimo, da nas prijatelj Cotič razume. Ali hočemo govoriti še jasneje?

* * *

Še z nekim gospodom imamo danes posla. To je „Rajhenburški Harambaša“. Zadnje sredo je spisal Harambaša v „Narod“ članek „na adresu „Slovenskega Lista“, prav za prav na adresu „prijatelja Koblarja“. Članek štrli grozne konfuznosti, tako da je Koblarja faktično sram, če ga tak nevednež nazivlje prijatelja. Harambaša končuje članek z besedami, da bi bil Koblar „še danes v vrstah „Narodovcev“ in „liberalcev“, da ga niso ti vragi povsem formalno izbacnili iz svoje srede ter ga z njegovim značajnim prepričanjem vred vrgli pod kap“. Pametne in resnične so v vsem članku jedino le te zadnje besede in znabiti še moto iz Fausta v uvodu, da Koblar „še ni mož, ki bi hudiča udržal“.

Dokazali smo že zgoraj, in nešteto krat pri drugih prilikah, kako so „Narodovci“, katere Harambaša primerja vragom in hudičem, Koblarjev krščanski program vrgli pod kap. Isto dokazuje tudi „Narod“ s posebnim člankom slučajno zopet prav v isti številki, v katero je pisal Harambaša, trdč, da mu niso več merodajni krščanski nazori, ampak nove ideje, ki jih je ustvarila posvetna inteligenca. Ali mar ni res, da te nove ideje razodeva „Narod“, ko kupiči najnesramnejše napade na vero in cerkev dan za dnevom? Zatorej Harambaši javno povemo, da je duhoven, ki dandanes odobrava „Narodovo“ pisavo, ne le pri ljubljanskem ordinarijatu, ampak v obeh vsega krščanskega ljudstva pravi pravcati Judež Iškarijot. Hvala Bogu, da med kranjskimi duhovniki, kar jih nosi kolar, tega imena nima nihče več. G. Koblar pa še posebno Boga hvali, da si je pridobil dovolj izkušnje in spretnosti, s

Stare ljubljanske šole.

Zaradi vednih turških napadov na slovensko zemljo v 15. in 16. stoletju ni moglo napredovati šolstvo v naši domovini. Nedostajalo je tudi spretnih učiteljev. Leta 1582. so deželni stanovni kranjski poklicali v Ljubljano Nikodema Frischlina, javnega in rednega profesorja zgodovine na akademiji v Tübingenu. Frischlin je bil že l. 1576. kot pesnik prejel v Regensburgu od cesarja lavorjev venec. V Ljubljani je postal Frischlin vodja nemške protestanske šole. Priporočil ga je bil deželnim stanovom württembergški vojvoda Ludovik. Frischlina se je vojvoda rad iznebil. Zameril se je bil ondotnim plemenitnikom, ker je v nekem spisu ostro grajal njihovo življenje. Vsled pritiska onih plemenitnikov so Frischlina tudi kranjski deželni stanovni odpustili že l. 1584. Vrnil se je v Tübingen z ženo in otroci. Želel je priti zopet na vseučilišče, a niso mu uslišali prošnje. Ko je videl, da ima toliko nasprotnikov, je šel v Frankfurt iskat tiskarja, da bi obelodanil svoje spise. Kmalu nato je prišel v Wittenberg in potem v Braunschweig, kjer je bil tudi eno leto voditelj šole. Odšel je v Marburg in Mainz, češ da bo ondi našel tiskarja. Sam ni imel sredstev

za izdajanje knjig in je prosil württembergškega vojvoda podpore. Ker ni bil uslišan, je odgovoril vojvodi z jako strupenim pismom. Poklican je bil nato v domovino, a vtaknili so ga v ječo, sprva v lahko, potem pa v bolj trdo ječo v avraškem gradu. Večkrat je sicer zahteval, da naj ga oprostite, toda ničesar ni dosegel. Bal se je še hujšega. V noči pred 30. novembrom je hotel Frischlin ulti. Poskočil je iz grada na tla, priletel na kamen in mrtev obležal na mestu. Pokopali so ga na avraškem pokopališču.

Posebno izvrstne pa niso bile pod Frischlinom in njegovimi nasledniki šole v Ljubljani. Ko so jezuiti prevzeli šole l. 1597., so mogli otvoriti le dva najnižja razreda, v katera so vsprejeli tudi iz protestantske šole one učence, ki so znali vsaj nekoliko brati in pisati, a še ti so zelo stokali pri branju. Nastopno jesen se je pričela preosnova šol. Iz drugega razreda so napravili jezuiti gramatikalni razred.

L. 1598. je nastopil tretji učitelj, ki je učil sintakso. Toda leta 1599. je kuga, katero je bil zanesel v Ljubljano neki luteranski dijak s Koroškega, napravila veliko zmešnjavo. Kuga je tako divjala po ljubljanskih predmestjih in v okolici, da so jezuitje v začetku junija (l. 1599.) morali šole zapreti in učitelje poslati v Millstadt.

Skoro dve leti ni bilo šole zaradi kuge. Koncem l. 1600. so se dijaki zopet sešli. V treh razredih so podučevali trije učitelji. L. 1601. je prirastel humanitetni razred ali poezija. Toda l. 1602. je poduk zopet motila kuga. Italijanski vojaki so jo bili zanesli na Kranjsko izpred Kaniže, kjer so prej to trdnjavo brez uspeha oblegali. Oglašila se je potem kuga v Ljubljani skoro v vsaki hiši. To je trajalo tudi še l. 1603., kar je obiskovanje šole jako oviralo. Bolj srečno je bilo l. 1604., le nekaj učiteljev je bilo obolelo. V jeseni istega leta so jezuiti že otvorili retoriko. Učencev je bilo dovolj in vedno so naraščali. Ker je nedostajalo drugih učiteljev, so tudi dijake-abelednike prevzeli jezuitje. L. 1621. so abecednike prevedli na škofovo prošnjo iz jezuitskega prvega razreda v šolo sv. Nikolaja, kamor so hodili vsi oni, ki so se še le učili brati.

Na ljubljanskih jezuitskih šolah se je l. 1619. začela podučevati tudi moralna teologija, Bila je sprva prost predmet za eksterniste. L. 1633. se je pa začelo bogoslovje predavati redno. Dajale so se teze za disputacije, vabili so se k poskušnjam plemenitniki in določila se odlikovanja.

Dijaki so imeli svoje svoboščine in so nosili orožje. To je pa dalo povod nekaterim pra-

katero se mu je posrečilo, potegniti krinko raz hinavsko lice — „vragu“.

Še dve-tri recimo o nevednosti Harambaše, ki je že res od sile. Mož je znabiti dober načelnik postaje, ali v cerkvenih rečeh bi najbolj prav storil, ako bi molčal, da ne pride v sorodstvo s stricem Blamažo. Kaj bi rekel ta „načelnik postaje“, ako bi mu kak ljubljanski čevljar prišel v Rajhenburg prestavljal signale? Še menj. kakor čevljar o železnici, pa ve Harambaša o cerkvenih predpisih glede praznovanja godov v cerkvi in za ljudstvo. In vendar baš v to vtika svoje „možgane“, katerih, kakor pravi, da ni treba veliko v glavi, da se to razbere. Vsled tega si je upal Harambaša nastopne nevednosti položiti na papir. „God sv. Cirila in Metoda se letos praznuje v ljubljanski vladikovini dne 29 oktobra. Seveda, tega ne ve narod! Vi, novošegni Vihingi (to je menda tudi g. Koblar!) ste to lepo obdržali za se in molčali, vendar pa po svojih katoliško-narodnih koledarjih tiskati dali god sv. solunskih bratov na 7. dan t. m. Zamolčali ste vedoma, previdno, da imate ta praznik letos še le v pozni jeseni! In zakaj? Vidite, strah vas je bilo naroda, ki ne odobrava vseh skokov, tudi tedaj ne, če jih dela, kakor praviš Ti, ljubi prijatelj moj (namreč Koblar), kak mož, katerega je postavil sv. Duh, da vlada cerkev božjo“. — Najprej ni resnica, da se bode god sv. Cirila in Metoda praznoval v ljubljanski vladikovini dne 29 oktobra. Praznoval se bode ta god v ljubljanski vladikovini dne 5. oktobra v cerkvi (t. j. glede maše in brevijarija) dne 7. julija se je pa praznoval za ljudstvo. Pa tudi tačas, kadar je kak god premaknjen, se isti lahko praznuje v cerkvi in zunaj cerkve slovesno na dan, kadar je določeno praznovanje za ljudstvo. Da, kar se slovesnosti tiče, je to še celo zapovedano od cerkve same. Danes n. pr., ko to pišemo, močno pritrkujejo pri lazaristih v Ljubljani, in vendar kaže cerkvena pratika, da bode sv. Vincencij še le 2. avgusta. Nauka o premikanju godov ne bomo tu razkladali, če se pa kak Harambaša hoče dati o tem poučiti, mu lahko pošljemo posebno knjigo. Dodamo le še opazko, da je papež določil god sv. Caharije na dan 5. julija, ker je ta svetnik isti dan umrl, kar se ni zgodilo na ta dan niti pri sv. Cirilu niti pri sv. Metodu; dalje, da bi bil praznik sv. Cirila in Metoda za praznovanje v cerkvi istotako premakljiv, dokler ostane navadni „duplex“, naj je postavljen v pratiki na dan 5. ali pa na dan 7. julija; da Rim lahko napravi god sv. Cirila in Metoda nepremakljiv, ako ga povzdigne v „duplex majus“; in da ga Rim lahko postavi tudi na dan 5. julija, mesto 7. julija (sicer dvomimo, da bode baš 5. julij rešil Slovenijo!). A za to je treba čedno prositi, kakor se mora ravnateljstvo železnice čedno prositi za posebni vlak. Mi sicer tudi želimo, da vsi slovenski škofje to store glede

skam mej mestnim sodnikom in rektorjem jezuitskega kolegija. L. 1608. je bil mestni sodnik nekega dijaka, ki se je pretepal, vjel, zaprl in mu vzel orožje. Rektor je pisal sodniku, da naj dijaka precej izpusti, češ da je nadvojvoda Ferdinand podelil ljubljanskim dijakom enake svoboščine, kakor jih imajo dijaki v Gradcu in na drugih evropskih vseučiliščih, in da tedaj niso podložni mestnemu oblastvu. Sodnik je dijaka izpustil, ko mu je rektor pokazal privilegij. Mestnim očetom je pa to jako hudo dejalo. Sklenili so, da sodnik plača 500 zlatov globe, ako onega dijaka ne dobi in ne vtakne v ječo, kajti sicer meščani niti na javnih trgih ne bodo varni in celo nočne straže ne bo mogoče dobiti. Sodnik je ta sklep mestnega sveta naznanil rektorju, rektor se je pa pritožil pri vicedomu zaradi nasilstva. To je pomagalo. Mestni svet je dobil dne 10. januarja l. 1609. od vicedoma Josipa Panizolla oster ukaz, da naj se vrne dijaku, kar je njegovega. Mestna očeta Ivan Solnce in Ahac Amschel sta sama prinesla v kolegij dijaku nazaj puško, meč, železne rokavice in plašč in sta obljubila, da magistrat ne bode nikdar več krivice delal dijakom, ker je zdaj izvedel, kakšne so dijaške svoboščine.

(Konec prihodnjic.)

praznovanja naših blagovestnikov, rečemo pa, da pot, katero je nastopil Harambaša, ki govori o hinavskem zamolčavanju, o skokih papeža itd., ni prava pot. Istotako ni nič kaj bistro, da se krščanski Harambaša norčuje iz stavka, da „je sv. Duh postavil škofe, da vladajo cerkev božjo“, trdeč, da to pravi le g. Koblar, ki tem frazam še sam ne verjame. Nam sv. pismo niso fraze, mi smo trdno prepričani, da so le škofje postavljeni, ne pa Harambaše, da uravnajo po svojih škofijah cerkvene zadeve in vladajo cerkev, nekako takó, kakor načelnik svojo postajo, in nevednemu Harambaši povemo, da onih besedij o vladanju cerkve ne pravi Koblar, ampak sveti apostelj Pavel.

Še enkrat se je vrezal Harambaša, to pa zopet pod jako umestnim geslom „Wir Wilde sind doch bess're Menschen“. Potegnil se je za slovesno praznovanje „sv. Jurija prvotnega zaščitnika in zaveznika Kranjske, katerega ste (Koblar in tovariši) že itak izbacnili kot takega. Kaj Vam mari katoliških svetcev, če so Slovani!“

Nato napravi Harambaša dolgo turško pridigo „blagoslovljeni rabulistični copati“, ki prganja sv. Jurija. Vse to pa prav nič ne dokazuje, da bi surovost popolnoma pokrivala Harambaše nevednost, četudi se pisatelj sklicuje na to, da ga naš urednik pozna že 15 let. Prav naš urednik nam je povedal, da se je god sv. Jurija slovesno praznoval kot zapovedan praznik, dokler ga ni odstavil oče liberalcev cesar Jožef, dalje, da sv. Jurij ni bil poseben patron Kranjske in da najbrže tudi ni bil Slovan. Rojen je bil v Kapadociji in glava mu je padla že 23. aprila l. 303. Všeč nam je pa vsejedno, da se Harambaša poteguje za sv. Jurija češčenje. Znabiti mu pri tem utegne priti na misel, da ima sv. Jurij pod nogami — prvega liberalca.

Politiški pregled.

Politični položaj. Körber je bil v Ischlu pri cesarju, kjer je poročal o svoji nameri, da bi septembra meseca zopet sklical drž. zbor. Nemci pa ropotajo s toliko silo, da ni nič kaj misliti na redno zborovanje. V Brnu so imeli moravski Nemci shod, na katerem so proglasili Körberjev jezikovni načrt za nesprejemljiv, jutri bode nemški shod v Olomucu. Wolfijanci so imeli shod v Hebu, kjer se jim pa rogoviljenje ni posebno dobro obneslo. Številne množice so naredile protidemonstracijo in upile: „Proč z Wolfom!“ Čehi so preteklo nedeljo zborovali v Brnu, kjer so se tudi izjavili proti Körberjevemu jezikovnemu načrtu. Govori se o združenju stare desnice.

Stroški za češko obstrukijsko noč dne 8 junija znašajo glasom računa, ki ga je doposlal pisarniški ravnatelj poslanske zbornice Bauer poslancu Pacaku kot načelniku mladočeškega kluba, lepo svoto K 567.80, in sicer za mizarje 555 K, za kleparje K 450, za taso iz alpaka-srebra K 230 in za dve časniški držali 6 K. „Narodni Listy“ pravijo, da bo ta račun takoj poravnan.

Občna amnestija bo dana 18. avgusta na cesarjev rojstni dan. Tako poroča „Deutsches Volksblatt“.

Tabori na Češkem se prirede o poletnem času na Řipu, Kruceburku, Soběslavu in v Češkem Brodu.

Angleži na Reki. Iz Trsta je priplula v reško pristanišče angleška mornarica. Bile so krasne razsvetljave in zabave. V nedeljo je bila ljudska veselica, pri kateri so snedli 50 telet in popili 40 hektolitrov vina in istotoliko piva. V četrtek je angleška mornarica odplula. Nekateri listi trdijo, da ima obisk Angležev političen značaj, ker bi se Angleži radi prilaskali Avstriji, da bi Avstrija branila njihove interese na Balkanu toliko časa, dokler imajo Angleži drugod polne roke dela.

Čehi in Francozi. Kmalu pridejo Čehi na pariško razstavo. Francozi jim prirede slovesen sprejem ter častni banket. Razun Čehov sprejeli so Francozi samo Irce tako slovesno ter pišejo v svojih listih: „Čehi in Irci sta edina naroda, ki nam skazujeta sočustvanje“.

Turčija je baje zabranila ruskemu brodvju prehod skozi Bospor na potu v Kitaj. Pa ne da bi Turki sočustvovali s svojim plemenskim bratcem za kitajskim zidovjem?

Vojna na Kitajskem. Kristijani v Pekinu so res vsi umorjeni. O položaju na Kitajskem se poroča: Protirevolucija pod vodstvom princa Tsinga napreduje, vendar je še gospodar položaja princ Tuan, ki je klanje kristijanov vodil osebno. Tuan je bil poročnik v nekem belgijemskem polku. Število umorjenih kristijanov v Pekinu je najmanj 800. Evropske dame so imele pripravljen strup, da bi ga zavžile, predno padejo v roke generala Tung Tuh Sianga. Kitajci so dobili pred Tientsin znatne čete, sosebno artilerijo, ki prekosi evropsko, vendar so evropske čete Kitajcem vzele utrdbe. Kitajski general, zlobni Nich, je ondi padel. Podkralj Huan, Shansi in pa Kwangtsi so se pridružili boksarjem. Od raznih stranij se poroča o umorih misijonarjev in krščenih Kitajcev ter o razrušenju cerkva. Iz Hungtau se poroča, da je bil ondi umorjen ondodni laški škof in mnogo duhovnikov. Kitajci silno napredujejo in so prišli že na rusko mejo ter so Rusi jih napadli. Sv. oče je izdal pismo, v katerem poziva vse kristjane, naj prosijo Boga, da obudi misel za mir in jedinstvo in stori konec krvoprelitju in opustošenju.

Domače novice.

Na Slomškovo slavnost! V zadnji številki smo priobčili vspeled veleznamenite Slomškove slavnosti v Ponikvi, ki bode 5. avgusta. Slavnosti v proslavo 100letnice rojstva ljudskega škofa se udeleži tudi „Slov. kršč. soc. zveza“ z zastavo, kateri se bodo pridružili tudi slovenski katoliški akademiki in pa tovariši iz Zagorja. Vožnja velja v III. razredu do kolodvora v Ponikvah za tja in nazaj 6 K 23 vin. Iz Ljubljane se odpeljemo v nedeljo 5. avgusta z jutranjim vlakom ob 5.35 uri proti zeleni Štajerski ter pojedemo iz Ponikve ob 9. uri zvečer. Slov. kršč. socialci, pridružite se „Zvezi“ ob tem prelepem izletu med štajarske brate v obilnem številu. Nadejamo se, da vidimo tedaj pod „Zvezino“ zastavo tudi Vas, zavedne, brhke tovarišice, v narodni slovenski noši! Društva naj vsaj tri dni pred slavnostjo naznanijo udeležbo svojemu domačemu okrajnemu glavarstvu in celjskemu okrajnemu glavarstvu. Zavedni krščanski Slovenci, prihitite dne 5. avgusta v Ponikvo klanjat se spominu moža, ki je združeval Slovence v složnem delu za krščanske in narodne ideale! — Odbor „Slovenske krščansko-socialne zveze“.

Zadruga ljubljanskih gostilničarjev je poslala v „Slov. Narod“ neko surovo „Poslano“ zaradi naše umestne opazke o razbojnikih po nekaterih „Narodovih“ gostilnah. Iz „Poslanega“ se vidi, da mora biti načelnik zadruge slep, ker ni videl našega lista, ampak je le kar slepo verjel lažem „Naroda“ in dal skovati odgovor. Več ne rečemo, temuč le vprašamo gostilničarje: koliko časa bode zadrugo še smešil pred svetom pobirač Malovrhovih odpadkov?

Katoliški shod v Ljubljani se bo vršil v „Alojzijejšču“ na dvorišču, katero bode za to nalašč pokrito. Krasni hodniki bodo služili za galerije.

Še bolj nujno potrebno! Prijatelj nam piše: Iz srca mi je govoril oni letovičar, ki je naznanil v „Slovencu“, kaj se mu je zgodilo v neki gorenjski gostilni, ko je moral za drag denar požirati zasramovanje brezstidnega „Narodovca“. A dovolite, da pripomnim še nekaj potrebnejšega. Pri „Narodu“ so toliki „brihtni“, da naravnost odklanjajo naznanila vseh onih, ki so odločno katoliški, in hočejo v tem prisiliti trgovce in obrtnike, da se udado njihovemu brezobzirnemu terorizmu. Jaz sicer nisem prijatelj terorizma, a čudno se mi vendar zdi, da „Slovenec“ in tudi „Domoljub“ prinašata mnogokrat inserate ljudij, ki so nam naravnost sovražni, da celo društva, ki so ustanovljena, da izpodrivajo naša poštena društva. Nikar ne mislite, gospodje v Ljubljani, da smo mi na deželi slepi! Sicer se ne pečamo mnogo z visoko politikom, ker jo je tako vražje težko razumeti, a kar nas v bližini teži, to dobro vemo, in za-

htevamo od svojih glasil, da so dosledno in brezobzirno na naši strani. Zakaj priporočati tvrdke, katerih lastniki nas bijejo? Zakaj se ne naredi zapisnik poštenih trgovcev, o katerem je „Slov. List“ že pisal? Liberalci ne dajo krščanskemu človeku z lepa kaj zaslužiti, in če mu dajo, samo z namenom, da ga priklenejo nase in ga pri volitvah terorizirajo in prisilijo, da vleče njihovo gnilo galejo. Mi na deželi odločno zahtevamo, da se ves katoliško-narodni aparat, ki mehko in brezplivno deluje, preosnuje, ali vsaj iznova utrdi, drugače so vse lepe besede zastoj. Obrtnike in trgovce, ki so pošteni, vsi solidarno podpirajmo! Poglejte Tavčarjevo gardo, kako brezobzirno deluje! Kdor je količkaj na sumu, da ni njihov, mu krajcarja zaslužka ne dajo. Naši ljudje pa morajo gledati, da se celo v naših listih priporočajo nasprotniki. V Ljubljani je znanih več takih slučajev, in po deželi še veliko več. Zato pa: pozor na inseratni del časopisja!

Opazovalec gospodarskega gibanja.

Naročnike opozarjamo, da se naš list točno odpošilja in da vedne pritožbe radi dostavljanja lista prihajajo od tod, ker ga prerade bero tudi nekatere osebe, katerim bomo že posvetili, kaj je njih uradna dolžnost. Kdor dobi list še-le v ponedeljek, naj nam naznani!

Osebnosti. Umrl je v Celju narodnjak pomorski komisar Anton Ukmar, na Koroškem pa tukajšnji trgovec Schuster. V Št. Lovrencu v Slov. Goricah je umrl župnik, častni kanonik Jakob Meško. V Šmartnem pri Litiji je umrl nadučitelj in skladatelj Ivan Bartel. — V Toplicah na Dolenjskem se mudi skladatelj „Naprej zastave slave“ Dav. Jenko. — Vladni svetnik g. Friedrich je prevzel vodstvo okrajnega glavarstva novomeškega. — Prof. dr. Krek na graškem vseučilišču je prosil po 30letnem službovanju za vpokojenje. — Deželni odbor kranjski je imenoval dr. Tavčarja namestu obolelega Murnika članom dež. šolskega sveta kranjskega.

Nekaj za „Rešetarja“. Jeranova dijaška miza, katero vzdržujejo večinoma skoro sami duhovniki in jo oskrbuje č. g. kanonik in dež. poslanec Andrej Kalan je v preteklem šolskem letu podpirala 110 dijakov. Troški znašajo v preteklem letu 5200 K in sicer je bilo plačati v ljudski kuhinji za hrano po stanovanjih in za druge potrebe 1866 K, skupaj 5200 K. Dohodkov je bilo v tem letu 4150 K, torej je primankljaja 1050 K, katerega tudi ne bo za uboge dijake nabral Rešetar.

Shod v Žužemberku preteklo nedeljo je bil izborni obisk. Poslanec Povše je razpravljaval o kvoti in političnem položaju, poslanec Žitnik o sklepih dež. zbora, o vprašanju kmetijskih domov o rentnem davku in o potrebi novih pogajanj. Posl. Vencajz je razvil kako se je pričela obstrukcija, pojasnil češko obstrukcijo in koliko je škodila Slovincem in prepuščal sodbo zborovalcem. Govorec o strankarskih razmerah kazal je na to, da se liberalci vežejo s soc. demokrati v škodo Slovincem in klical „Proč od njih, slovenski kmet, pomagaj si sam!“

Isterski deželni zbor se snide dne 23. julija v Kopru.

Šole v Ljubljani. Ljubljanska višja gimnazija je štela v letošnjem šolskem letu 501 slov. dijakov, 108 nemških in 1 Italijana. Slovenska c. kr. nižja gimnazija je štela 257 dijakov. Na gimnaziji v Kranju je bilo v sedmih razredih 441 učencev. C. kr. višja realka je štela 418 dijakov, med temi 209 Slovincem in 186 Nemcev. — C. kr. obrtno šolo za izdelovanje lesa je obiskovalo 86 Slovincem in 6 Nemcev. Strokovno šolo za umetno vezenje in čipkarstvo je obiskovalo 62 Slovincem in 14 Nemk. — Slovenske mestne ljudske šole v Ljubljani je obiskovalo 1843 otrok; nemške mestne ljudske šole pa 621 otrok večinoma Slovincem.

Gutenbergova slavnost na Vrhniki. „Društvo tiskarjev za Kranjsko v Ljubljani“ je priredilo zadnjo nedeljo izlet na Vrhniko v proslavo Gutenbergove 500letnice. Takoj po prihodu z jutranjim vlakom si je okoli 140 izletnikov

ogledalo Vrhniko in nje lepo okolico. Izletniki so se podali najprvo na grič sv. Trojice, odkoder se jim je v lepem vremenu nudil najkrasnejši razgled. Z občudovanjem so gledali naravno krasoto, katera se posebno kaže pri sedmih izvirkih Ljubljane, med katerimi se najbolj odlikuje oni pri sv. Antonu. Videti je veliko skalo, sredi katere stoji pod leseno streho soha sv. Antona puščavnika in poleg kipa zvonec. Pod to kapelo je dva sežnja dolga, seženj široka in kake tri metre visoka votlina, v kateri je baje prebival kot puščavnik, ločen od sveta, pred nedavnim časom neki star hlapec sedem let po leti in po zimi in ondi tudi umrl. Ljudje pripovedujejo, da je bil to nekak izreden človek. Spomin nanj se ohranja s tem, da je v votlini videti vso opravo, kakršno je rabil on. Pod to votlino izvira Ljubljana, ki kake tri sežnje oddaljena že teče v glavno strugo. Očarani nad to naravno lepoto so pevci krasno zapeli slovensko pesem. Vrnivši se nazaj na Vrhniko z največjim zadovoljstvom je izletnikom vtrpalo srce veselja, da so se navžili toliko naravne lepote. Največje zasluge za prijetne trenutke gre županu in dež. poslancu gospodu Gabrijelu Jelovšku, kateri je z le njemu lastno gostoljubnostjo in srčno prijaznostjo izletnikom razkazoval vse zanimivosti. Bodi mu zato izrečena najtoplejša zahvala! Skupni obed je bil v gostilni gosp. Jurce, pri katerem je najprvo društvenik gosp. L. Breskvar pozdravil župana gosp. Jelovška ter se mu zahvaljeval za njegovo gostoljubnost, dalje zastopnika ljubljanskega časopisja g. prof. A. Funtka in vse izletnike. Gosp. župan Jelovšek je zahvaljujoč se pozdravu izražal veselje, da so si tiskarji izbrali ravno Vrhniko za proslavo Gutenberga, izrekel željo, da bi se izletniki morda tudi še pozneje kdaj ogledali v kraju, kjer bodo sprejeti vedno z veseljem. Predsednik gosp. Pavliček je nato govoril slavnostni govor o Gutenbergu ter povdarjal njegove nevenljive zasluge za kulturni napredek sedanjega časa. Prof. Funtek je omenjal vrline tiskarskega društva in njega izvežbanega pevskega zbora, ki je tako častno rešil svojo nalogo. Govor g. Žezmirskega o delovanju časopisja je žel burno pohvalo. Gosp. Höfler se je najtopleje zahvaljeval društvenemu odboru in pomožnemu odboru, da sta društvenikom priredila tako vesel dan. Gosp. L. Breskvar je nazdravil ustanovnikom tiskarskega društva g. Rüttingu in Arselinu, povdarjaje, da sta to moža, ki sta mnogo storila v prosep društva. Dalje je predsed. Pavliček napil gosp. Bambergu, ki je telegrafičnim potom pozdravil izletnike in došlim tovarišem iz Novega Mesta in Celja. Sledila je zabava s petjem ter sta se posebno odlikovala s solopetjem gosp. Kranjc in Frischer. Le prehitro je napočila ura, ko so se morali izletniki podati na kolodvor v zavesti, da ta krasni dan zapišejo z zlatimi črkami v društveno kroniko.

Gospodinjka šola c. kr. kmetijske družbe kranjske otvori meseca oktobra tretji tečaj, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke stanujejo v zavodu, ki je pod vodstvom sester iz reda sv. Frančiška. Pouk je slovenski in brezplačen, pač pa plača gojenka za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljava, perilo itd. za ves tečaj 168 gl. Prošnje do 15. septembra na glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. V prvi vrsti se sprejemajo v šolo deklince, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem.

Drobne novice. Človeška okostja so našli v Črnomlju pri zgradbi novega stolpa. — V Ljubljani se je hotel obesiti 16letni realec J. J. ker je dobil zelo slabo spričevalo. V življenje ga je zopet spravil stric, ki mu je priložil par klobut. — Danes teden se je pobesnelo tele zaletelo v „Brencelja“ ter ga prevrnilo. „Brencelj“ se je hitro pobral ter šel zalit nezgodo k „belemu volku“. — Vlak povozil je v torek popoldne v Šiški mežnarjevo ženo Ivano Sojarjevo. Vlak je stal na tiru, ko je hotela iti pod vagoni na drugo stran železnice, a v istem trenutku se je vlak premaknil in jej šel čez vrat. Glava je odletela od trupla tri metre daleč. — Po Ljubljani je plaval v torek voziček z otrokom. 13letna Marija Šuster je peljala voziček z otrokom Antonije Varšek iz

Rožnih ulic na breg Ljubljane pri Prulah, kjer je pustila voziček in se šla zabavati. Ker je otrok v vozičku brcal, je prišel voziček v tek in je nakrat bil v vodi. Ljudem se je posrečilo otroka rešiti. — Na Bledu je strela udarila v hišo števil. 17. v Gradu. V hiši je bila vsa družina dr. Marolta z Vrhnike, kateri se pa ni nič žalega prigodilo. — V goriškem Kalu je uničil ogenj šestim posestnikom tri hiše in štiri hleve. — Zastrupil se je na vrhu Opatove gore pri Kostanjevici 64letni posestnik Franc Koželj radi domačih razmer. — Na Koroško je prišel na počitnice tržaški namestnik grof Goess s soprogo. — Pri Črnuškem mostu je utonil v Savi 22letni Miha Močilnikar s Črnuč. —

Nesreče pri branju črešenj. S črešnje na kol je padel v Obrhu na Dolenjskem 60letni J. Barič. Kol se mu je zabodel v vrat. Ljudje so ga sneli s kola, a Barič je kmalu umrl. Tudi v Strahomerju sta se ponesrečili dve dekleti pri branju črešenj. Padli sta s črešnje. Jedno deklet se je ubilo, njena tovarišica si je pa pohabila jedno roko.

Deseti brat v Ljubljani. Na ljubljanskem rotovžu imajo imenitnega moža, kakršnega ondi že davno niso imeli. Policaj ga je staknil v gostilni „pri angelju“, kjer je pravil gostom, da je deseti brat in da je prišel iz Egipta, kjer se je naučil glavo odrezati in jo zopet pripopati nazaj. Hotel je narediti ogenj ter se sežgati, češ, da bo v par minutah vstal iz pepela zopet cel. Natakariči je prorokoval iz kart. Dobil je za to prerokovanje 2 K, kar mu je bilo pa premalo, ter je hotel vsaj 10 K. Pravil je, da za tako prerokovanje dobi lahko drugod 1000 K. Prejuru je naredil konec policaj, ki ga je povabil seboj na rotovž v mnenju, da bode ta izredni mož morda znal na magistratu tudi denar delati. Na magistratu so radi tega čudaka, ki se piše Janez Appeltauer, sprejeli s primernim spoštovanjem in mu dali ričet in stanovanje zastoj.

Iz Novega Mesta. Naš ljubljani višji pastir Anton Bonaventura je tekom svojega dveletnega pastirovanja vže tretjič počastil Novo Mesto. V jutro 1. julija je posvetil v kapeli usmiljenih bratov v Kandiji jako lep, nov kamenit altar, ki so ga jim darovali dobrotniki iz Gradca. Popoldne je Presvetli blagoslovil v samostanski cerkvi očetov frančiškanov novo krasno bandero za tretjerednike in pa novo prižnico. Gosp. Fran Ciber, ki je prišel lani sem iz Ljubljane, se je pokazal mojstra v svoji stroki. Leca je izdelana vestno in natančno po načrtu gosp. Celestina Misa, c. kr. profesorja na obrtni strokovni šoli v Ljubljani, iz izvrstnega hrastovega lesa. Visoka je nad sedem metrov. Človek se čudi natančnosti celote ali posameznih delov in ne nagleda se kmalu tega prekrasnega dela. Iz tujine boljega dela ne dobimo. Pri izdelovanju lece sta prav pridno pomagala g. M. Trpin, izvrsten rezbar in slikar, pa g. Jož. Judnič, ki je izvršil mizarska dela. Tudi ta dva zaslužita javno pohvalo.

Študentovska prenočišča kluba čeških turistov. „Slov. planinsko društvo“ nam je poslalo to-le obvestilo: Na Češkem in Moravskem vzdržuje klub čeških turistov že nekaj let prenočišča, namenjena potujočemu dijaštvu. Na Češkem jih je letos vremenih 109, na Moravskem 15, pripravljena so za časa šolskih počitnic v šolskih učilnicah, sicer pa v gostilnicah. Ležišča so, izvzemši onih v gostilnah, brezplačna, ona v gostilnah pa po najnižji ceni. Preskrbljeno je tudi za hrano, ki jo podajajo dijakom gostilničarji po izredno nizki ceni. Teh dobrot postane deležen vsak dijak, ki se izkaže z legitimacijo kluba čeških turistov. Omogočeno je s tem dijakom potovanje po Češki in Moravski ob najmanjših stroških. Klub čeških turistov je opravičil Slovensko planinsko društvo, da izdaje legitimacije za študentovska prenočišča na Češkem in Moravskem slovenskim dijakom, to z željo, da pospeši potovanje slovenskega dijaštva po čeških deželah in da privabi med Čebe slovenski naraščaj, ki naj spoznava češki narod. Odbor Slovenskega planinskega društva vabi s tem slovensko dijaštvo srednjih in visokih šol, ki bi hotelo potovati na Češko ali Moravsko,

naj se zglašajo pri njem za omenjene legitimacije. Oddajajo se iste brezplačno.

Čehi in Slovenci. Otvoritev in blagoslovljenje češke planinske kočice na Spodnjih Ravnih pod Grintovcem se izvrši na dan sv. Ane, v četrtek dne 26. julija ob pol 9. uri predpoludnem.

Bogoskrunstvo. Iz Železne Kaple se poroča: Tu se je zgodilo žalostno, drzno bogoskrunstvo. Iz kapelice sv. Janeza Nep. na Lobniku so vzeli podobo svetnika in jo vrgli v vodo. Zgodilo se je to po noči in storili so ta zločin baje štirje razgrajči, katerih eden je kričal: „Was hat der Böhm da zu thun“. To torej kaže, da se je hudodelstvo storilo iz narodne nestrpnosti. Lep sad neprestanega liberalnega hujskanja! Uvedla se je sicer preiskava, pa ni imela uspeha. Ljudstvo je bilo nad grdim zločinom zelo razjarjeno.

Mestni zbor ljubljanski je sklenil odobriti izid konkurenčne obravnave glede cerkve sv. Jakoba, da se ves nedostatek, ki znaša 59.133 K 8 h pokrije z nekaterimi obrestmi ter darilo m. g. župnika 10.000 K in ostala svota se pokrije s tem, da vsi katoliški župljani sv. Jakoba tekom 5. let počenši s 1. avg. t. l. plačujejo 9½ % naklade na zemljiški davek, na domarino in obrtnino in na rentni davek. Na Cesarja Jožefa trgu se bodo odpravile grebenične jame, na „Mestnem Domu“ pa napravijo proti gradu 3 okna, katera se je pozabilo pri zgradbi. Kolodvor električne železnice bode ob Stari poti v Vodmatu. Nivel Prešernovih ulic dela občinskim svetnikom nemalo skrbi. Od samih teh skrbi so postali sila pozabljivi in so sklenili v zadnji seji, da v principu pritrdijo niveliranju Prešernovih ulic ter da naj se prično pogajanja s posestniki. Ljubljana se je ob tem sklepu zasmejala, ker vsak ve, da je bilo niveliranje te ulice v principu že davno sprejeto in da sta Friš in Perles že morala zidati po novem nivelu. Ljudje pravijo, da bi zadoščala odstranitev Šupevčevega zidu in da tisti, ki je pripravil pred leti obč. svet do niveliranja Prešernovih ulic, ni bil posebno modre nature. — Za električno železnico se je sklenilo iz javnovarnostnih ozirov na vogalu sv. Petra ceste in ob vrtu ondotnega župnišča nakupiti 55 kvadratnih metrov od župniškega vrta na mestne stroške. Strehe na topničarski vojašnici se morajo na novo pokriti, ker so nove strehe skoro bile uničene. Sedaj se bodo strehe pokrile z zarezano opeko. Seve moral bode občinski svet doplačati, ker ni menda nihče nadziral, kaj se godi s prejšnjimi strehami. Nov javni vodnjak se bode postavil na vrhu klanca ulic na Grad.

Nadarjen Slovenec. Dne 5. t. m. je bil v Pragi promoviran doktorjem bogoslovja č. g. Michael Mogolič, župnik v Stielfriedu na Nižev Avstrijskem. Pred nekaterimi leti je bil g. Mogolič na Dunaju promoviran doktorjem modroslovja in je nedavno naredil prvi rigoroz iz pravoslovja. Pač nadarjen mož. Rodil se je l. 1840. v Novem Mestu na Dolenjskem.

Kanonična vizitacija in birma bode v ljubljanski škofiji v mesecu avgustu: 15. avgusta na Brdu, 16. v Zlatem Polju, 17. v Ihanu, 19. v Gotenici, 20. v Borovcu, 21. v Reki, 22. v Fari pri Kostelu, 23. v Osilnici, 24. v Banji Loki, 25. na Zdihovem, 26. v Mozlju, 27. v Spodnjem Logu, 28. v Starem Trgu pri Poljanah, 29. v Nemški Loki, 30. v Koprivniku, 31. v Kočevju, 1. septembra v Starem Logu, 2. v Polomu, 3. pri Stari Cerkvi, 16. v Cerknici, 17. v Begunjah, 18. pri Sv. Vidu, 19. v Grahovem, 20. v Starem Trgu pri Ložu, 22. na Babinem Polju, 23. na Blokah, 24. pri Sv. Trojici, 26. na Studnem in 27. septembra na Uncu.

Zavod za slaboumne se otvori v Celovcu koncem avgusta. Sprejemali bodo slaboumne od šestega leta naprej. Zavod je namenjen v prvi vrsti za Koroško, potem pa tudi za ostale alpske pokrajine, ker je znano, da ni nikjer toliko „todlnov“, kakor mej Nemci v Alpah.

Meščanska garda v Novem Mestu je obhajala pretečeno nedeljo 25letnico blagoslovljenja zastave. Meščanska garda obstoja že 500 let ter ima krasno zastavo, katero sta podarila gardi cesar Franc Jožef I. in pokojna cesarica Elizabeta.

Delo uršulink za šolo. Letno poročilo Uršulinskih dekliških šol v Ljubljani ima na prvem mestu spis „Vrta gospodinja“. Sestavek je nadaljevanje lani in predlanskim objavljenega spisa in pripoveduje, kaj mora vedeti vrta gospodinja o obleki. Za tem sestavkom so šolska poročila o zavodih, ki jih imajo Uršulinke. Vnanja ljudska šola je štela 528 učenk, slovenska meščanska šola — ki je do sedaj edina meščanska šola s slovenskim učnim jezikom — je imela 80 učenk. V notranjo ljudsko šolo je hodilo 177 deklic, v notranjo meščansko šolo pa 95. — Učiteljišče je imelo v I. letniku 22, v IV. pa 17 gojenk. Gojenke IV. letnika so napravile — razen ene — vse zrelostni izpit — in sicer 4 v Ljubljani, 12 pa v Gorici.

Bohinjska železnica Dnevi za politični ogled železnične črte od Jesenic do Gorice so že določeni. Dne 22. julija se zbere komisija v Gorici. Dne 23. vožnja iz Gorice do Tolmina. Dne 24. vožnja do Podbrdega, kjer se začne komisijsko pregledovanje. Istega dne se bo vršilo do Sv. Lucije, 25. pa od tam do Gorice; 26. se sklone komisijski zapisnik v Gorici; 27. pa bode sklepno posvetovanje in se sestavi vkupno menenje o celi črti od Jesenic do Gorice. Komisijo bode vodil c. kr. namestništveni svetnik g. Alojzij Fabijani. Po načrtu bode Bohinjska železnica — glavna železnica I. vrste.

„Gospodarska zveza“ je imela svoj občni zbor v četrtek v veliki dvorani „Katol. Doma“ ob veliki udeležbi gospodarskih organizatorjev. „Gospodarska zveza“ prav lepo napreduje, kar je dokaz, da delo ljudstvo vedno rado pripoznava in da samo zabavljanje od nasprotne strani ne imponira trezni razsodnosti ljudski. „Gospodarska zveza“ je imela organizovanih 126 zadrug s 33.864 člani. Dočim je l. 1898 „Gospodarska zveza“ imela le 507 gl. dohodkov in 500 gl. stroškov, je lani imela dohodkov 197.469 gl. 04 kr. in 190.250 gl. stroškov. Podpore je dobila 5000 gl. Izdaja lastno glasilo, ki ima okoli 5000 naročnikov. Dosedanja „Gospodarska zveza“ se je razdružila in takoj na to se je ustanovila z razširjenim delokrogom. Vsprejeta je bila resolucija, naj novi odbor proučuje, kako bi se mogla znižati obrestna mera pri posojilih. Imena odbornikov priobčimo prihodnjič. Upamo, da bode odbor imel česteje seje, nego jih je imel doslej.

Razne stvari.

Strašno maščevanje je hotel na Angleškem zvršiti na Yorkshire železnici neki kurjač železniškega stroja proti vodji stroja, ker ga je vodja ovađil radi zanemarjenja službe. Kurjač je udaril v nekem predoru vodjo po glavi in ga hotel zmašiti v stroj. K sreči je bil takoj za predorom kolodvor, kjer so preprečili strašno dejanje.

Lastnega moža posekala je kovačica v Subutišču na Hrvatskem Smiljana Hadžić. Simo Hadžić je prišel isti dan iz gostilne. Zakonska sta se začela prepirati med seboj. On je grozil njej, da jo ubije. Ona je v strahu pobegnila k sosedovim. Simo je legel v postelj, ki je bila na hodniku, in je zaspal. Žena, ko ni čula več moževega krika, se je vrnila domov. Videč, da mož trdno spi, je vzela sekuro in je začela neusmiljeno mahati po njem. 7—8krat ga je vsekala v glavo, a potem ga je udarila po vratu s tako silo, da mu je na eden mah glavo odsekala. Zverinsko ženo so prijeli orožniki in jo izročili sodišču.

Rešilnice za pijance. Niževavstrijski deželni zbor je sklenil, da se naj sprejemajo pijanci v dvoru Prandhof pri Mühldorfu. Siromaki se sprejemajo brezplačno, imoviti plačajo vsak dan 3 K. Bolna oseba mora biti pripravljena lastnovoljno vstopiti. Sprejemajo se samo takšni pijanci, ki niso hudodelniki in se še morejo ozdraviti. Pri sprejemu se taka oseba natančno preišče. Denarja, tobaka in alkoholiške stvari ne sme imeti. Tudi tisti, ki bolnike obiščejo, ne smejo imeti kaj takšnega pri sebi. Tri tedne bolnik sploh ne sme sprejemati posetov. Kot lečilnih sredstev se poslužujejo vzdržka pijač in tobaka; npravno nabožna vzgoja, lečenje z vodo, primerno delo, močnata hrana, branje, telovadba. Za hrano se daje: k zajutreku 03 l

mleka, žemlja, juha s kruhom: za obed 0.3 l juhe, 10 dkg govedine s prikuho; za večerjo mlečna ali močnata jed, enkrat v tednu 10.5 dkg mesa s sočivjem, v nedeljo in praznik opoldne juha, pečenka, močnik, zvečer svinjina. Kruha do sittega. Dvakrat mesečno v kopel. Spat se hodi po letu ob 9. uri, po zimi ob 8. uri zvečer, vstaja se po letu ob 6. uri, po zimi pa od 7. uri. Zdravljenje traja najmanj 6 mesecev.

Zavod za pijance. V Petrogradu bodo ustanovili na državne stroške klinički oddelek, kjer se bode pijanstvo proučevalo kot bolezen.

Najnovejše vesti.

Iz St. Petra na Krasu smo danes dobili naslednjo brzojavko: Slavna zmaga „Slov. Naroda“ v dveh razredih občinskih odbornikov je danes srečno splavala po vodi! Izvolili smo namreč po četrti volitvi z žrebom županom občine St. Peter na Notranjskem: gosp. Frančiška Margon, posestnika v Trnju h. št. 35. Izmed svetovalcev so štirje naši, dva zmerna nasprotnika. Svetovalci so: Peter Žele, St. Peter 27. Penko Matija, Gradec 1. Medica Matej, St. Peter 45. Vodopivec Jože, Peteline 46. Šabec Janez, Selce 10 Avčin Frančišek, Trnje 38.

Inteligenca brez kopalnih hlač. Z dežele nam pišejo: Pri nas se družba moških in ženskih „inteligentnežev“ koplje pri belem dnevu brez obleke pod mostom, preko katerega gre velik promet. Ako ti umazanci ne prenehajo s svojim športom, naznanili bomo kraj in osebe.

Dolenjska šleva. V sinočnem „Slov. Narodu“ končuje članek znani dopisnik „—a—“ takó-le: „Dandanašnji Slovenci smo pač prave šljeve, da trpimo vse to, kar počenja pri nas klerikalizem“. — Mi bi bili temu dopisniku z ozirom na šlevaste dopise, katere pošilja v „Narod“ in „Rodoljuba“, že davno radi povedali, da je šleva, in le veseli nas, da se je začel čutiti sam.

O vojni na Kitajskem se še poroča: Ruska posadka v Tjenčvangtaju se je morala umakniti v Ninčvangu.

GLASNIK.

O katoliškem shodu nam piše slovenski delavec. Letošnje leto dne 10, 11. in 12. septembra vršil se bode torej v Ljubljani II. katoliški shod. Liberalno časopisje se tega trenotja boji. Z neko divjo nervoznostjo prinašajo „Narod“ in njemu sorodni listi članke, v katerih hočejo dokazovati ne le samo nepotrebo tega shoda, marveč naglašajo celo škodljivost tega pojava za slovensko ljudstvo. O tem, ali je katoliški shod za slovensko ljudstvo koristen ali ne, mislimo slovenski delavci naslednje: Pred prvim katoliškim shodom je pri nas vse spalo. Smisla za kako organizatorično delo v gospodarsko korist našega ljudstva ni bilo. Kmet, obrtnik in delavec bili so popolnoma zapuščeni. Nihče ni mignil z mazincem, nihče se ni brigal za to, kako omejiti čimdalje globljo gospodarsko propast naših delavskih stanov. Gospodje, ki danes zabavljajo naši organizaciji, zadovoljili so se s samimi „živijo“-klici, katere jim je klicalo naše ljudstvo ob prilikah narodnih slavnostij. Da bi v resnici kaj storili za ljudstvo, jim ni prišlo na um. Prvi katoliški shod pa se je posvetoval o tem, kako pomoči našemu dobremu, poštenemu, a ubogemu ljudstvu iz bede in iz čimdalje globlje propasti. Je-le so rasti mej nami Raifajznove posojilnice, ustanavljati so se pričela katoliška delavska društva, kmetijske zadruge i. t. d., katere danes plodnosno delujejo. Rodila se je iz tega zveza posojilnic in „Gospodarska zveza“. Obrtniki so si ustanovili svoja društva, v katerih skušajo pomagati sami sebi. Delavsko ljudstvo se je jelo gibati in premišljevat o svojem žalostnem položaju in njega zboljšanju. V splošno je našemu ljudstvu s prvim katoliškim shodom posijala luč samozavesti in gospodarske samobrambe. Seveda to gibanje ni po volji onim, ki so izkoriščali po svoji volji naše ljudstvo. Ako je prvi katoliški shod rodil toliko dobrega za naš narod, bo brez dvojbe drugi katoliški

shod spopolnil pomanjkljivosti in vzbudil še več katoliške in slovenske, kakor tudi gospodarske samozavesti. Tega ravno pa nam je potreba! Prepričanja v načelih in gospodarske zavednosti nam je še mnogo treba, ako hočemo Slovenci obraniti svojo zemljo potujčevanja! Drugi katoliški shod bode brez dvojbe pojasnil marsikaj, kar se dosedaj sodi krivo. S tem pa, da se postavi na strogo gospodarsko stališče, koristil bode mnogo v napredku slov. naroda. Zato se nam zdi slovenskim delavcem II. slovenski katoliški shod potreben ter se ga bomo z navdušenjem udeležili.

Pametna naredba. Radi vročine se je dovolilo delavcem pri zgradbi deželnega dvorca, da zapuščajo svoje delo ob 11. uri dopoludne namesto ob 12. uri. Zato delajo od 2. do 7. ure zvečer, namestu od 1. do 6. ure, dopolne pa od 5. do 11 ure.

Jutri na Rožnik! Kakor smo že zadnjič naznanili, ima jutri zjutraj ob 7. uri „Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov“ sv. mašo na Rožniku. Želeti je, da se občinstvo v velikem številu odzove vabilu vrlih pomočnikov. Pri maši bodo društveni pevci peli krasno novo mašo velezaslužnega društvenega pevovodje, gospoda učitelja Sachsa.

Delavsko stavbinsko društvo v Zagorju je dovršilo svoje delo pri prvi hiši do vrha. Razstavbe ponosno plapola slovenska trobojnica — v jezo nasprotnikov in obrekovalcev.

Umrli je žena našega tovariša in delavskega tajnika Jožefa Gostinčarja, Apolonija Gostinčar, rojena Bratè po dolgi mučni boleznici za jetiko v 42 letu svoje starosti. Bila je skrbna mati svojim otrokom, katerih skoro ni bilo mogoče spraviti od odprtega groba blage ranjce. Pogreba se je udeležila „Slovenska krščanskosocialna zveza“ z zastavo in pod njo dolga vrsta našega delavstva. Pri pogledu na milo jokajoče otročiče ni ostalo nobeno oko suho. Naj v miru počiva zvesta tovarišica dragega nam tovariša, Bog pa naj tolaži v neizmerno žalost vtopljeno rodovino!

Bolniška blagajna v tovarni Tönnies. Na zadnjem občnem zboru Tönniesove bolniške blagajne sklenilo se je premeniti pravila zavoda v tem smislu; da se zniža vsled slabih finančnih razmer tdnodne blagajne članom bolniščina od 60% na 50% dnevne mezde. Nam se, naravnost rečeno, popolnoma neumevno zdi, kako so mogli delegatje delavcev, ki se po svoji ogromni večini štejejo z groznim ponosom k najbolj zavednim(?) pristašem socialne judokracije pritrčiti takemu, naravnost protipostavnemu predlogu. S tem, da so takemu predlogu pritrčili, so se grozno osmešili in pokazali svojo popolno inpotentnost, zastopati delavce pri svojem zavodu, ki ima dolžnost skrbeti za njihove bolne tovariše in sodruge. Delavstvo naj si pri prihodnjih volitvah delegatov v svoj zavod izbere vsaj take može, katerim ne bode takoj pred ostrim obrazom šefa zlezlo srce v hlače. Ta prememba pravil ne more biti od strani visoke c. kr. deželne vlade potrjena in mi bi le svetovali, naj bode upravni odbor zavoda toliko previden in jih naj vladi nikar v potrjenje ne predloži, da se ne osmeši. Da se pa ne bode morebiti reklo, da „farbamo“, hočemo svojo trditev mirno in trezno dokazati in želimo le, naj bi uslužbeni tvrdke Tönnies te vrstice pazljivo prečitali. Zakon z dne 30. marca 1888. državnega zakona št. 33. izrecno določa v § 6. oddelek II. za slučaj, če traja bolezen člana bolniške blagajne več ko tri dni in si bolnik ne more ničesar prislužiti, mora se zavarovanemu članu izplačati pristojna bolniščina ki ne sme znašati manj ko 60% v dotičnem sodnijskem okraju običajne dnevne mezde. § 47. alineja 7. istega zakona nalaga tvrdkam, katere imajo v svojih podjetjih lastno bolniško blagajno, dolžnost, da za slučaj, če se tirjatve iz blagajne ne morejo pokriti, da morajo podjetniki za pokritje dati blagajni brezobrestni predajem. — § 47. al. 8. določa kategorično: Če se iz rednih dohodkov tovarniške bolniške blagajne ne morejo pokriti zahteve obolelih članov, mora podjetnik to, kar manjka, sam iz lastnega premoženja plačati.

Iz navedenega sledi torej jasno, da je občni zbor prekoračil svoj delokrog in sklenil torej nekaj tacega, kar postavno ni utemeljeno in česar c. kr. vlada kot v tem slučaju kompetentna oblast, ne bode kot protipostavno potrdila. Čim bolj zasledujemo mi delovanje posameznih prometnih bolniških blagajn (Betriebskrankenassen), tem bolj se v nas vtrjuje prepričanje, da ta koncesija velekapitalističnim fabrikantom, imeti lastne bolniške blagajne, ni bila umestna, ker ti zavodi nimajo v sebi življenske moči vsled običajnega strahu delavskih zastopnikov zavoda napram fabrikantom. Mi si štejemo v čast, da je „Slov. List“ prvi razkril, in da so naši ljudje sanirali razmere v bolniški blagajni vevške papirnice, in obljubimo, da bomo v prihodnje tudi z največjo pazljivostjo zasledovali, kako poslujejo slovenske fabriške bolniške blagajne. Vso pazljivost pa, obetamo, bomo za sedaj posvetili delovanju zavoda, kateri je dal povod današnjemu sestavku.

Krščanski socijalec.

Dejanje sv. Detinstva. Letni dohodki tega društva znašajo približno 1,500.000 gl. S to svoto sta se podpirala 202 misijona, 1898 sirotišnic, 5264 šol, 550 delavnic, 241 poljedelskih in vrtnarskih šol, 1219 misijonskih lekarnic, vzgajalo in hranilo se je 335.772 oseb. Lep kos kulturnega delovanja izvršuje sveta cerkev z neznanimi darovi malih otrok.

Zopet stavka v Vevčah. Iz Vevč se poroča: V tukajšni tovarni je postala v sobi za zbiranje papirja ljubeznivost nadzornika Mrmolje neznosna. To ljubeznivost v preveliki meri posvečuje sosebno delavkam. Te dni je silno upil nad akordnimi in mlajšimi delavkami ter jih gnal v pisarno, da bi jih takoj odslovili. A to se mu ni posrečilo, pač pa je dosegel, da je radi njegovega vedenja v vevški papirnici nastala splošna razburjenost. Delavstvo je dalo duška svoji nevolji v klicih: „Proč ž njim, sicer ne primemo za delo!“ Ravno kar smo stavko pričeli, pa nas mislite prisiliti, da ustavimo delo!“ Nadzornik Mrmolja je moral obljubiti, da ne bo več tako strog, oziroma siten, in dekleta so prišla potem zopet za delo. Vevško delavstvo je s tem odločnim nastopom zopet pokazalo, da so minuli tisti časi, ko je prenašalo neopravičene psovke in pustilo, da se je delavstvo smatralo za usuznjeno.

Nesreče mej delavstvom. Z električno žico ožgal si je roke uslužbenec mestne elektrarne Alojzij Poebler. — Pri asfaltiranju v Šelenburgovih ulicah si je Bnužek Ivan z gorečo smolo polil obe roki. — Z lestve je padel pleškarski pomočnik Plevel France iz Bizovika in si je izpahnil roko. — Na drž. železnici je udaril s kladivom v prsa ključavničar Jakob Bizjan J. Bratkoviča, ki mu je držal železo. Udarec je bil tako močan, da se je Bratkovič zgrudil. — Krisperjevemu hlapcu Franu Felicijanu zdrobil je včeraj zabož kazalec, pri obsekavanju hlodov pa je Zupančičevemu delavcu Janezu Kosarju z Viča odletela sekira v nogo in ga močno ranila.

V korist male obrti. Krščansko-socialni poslanec dr. Weiskirchner je v deželnem zboru nižjeavstrijskem predlagal, da se ustanovi deželni osrednji urad za pospeševanje male obrti, sosebno za posredovanje pri javnem zalaganju vojnega erarja, dežele in občin po obrtnih zadrukah. Z osnovo tega osrednjega urada naj se takoj prične ter za pripravljalna dela dovoli 15.000 kron. Ta osrednji urad deloval bode kot samostojni deželni zavod pod trgovskim vodstvom, kateremu je pridružen svet zastopnikov zadrug. Potrebni denar posodi dežela. Ta naprava bode velike važnosti za nižjeavstrijske male obrtnike.

Kdor vero pobija, pravnost razdira. Ta resnica ne potrebuje dolgih dokazov, posameznik jo najde pri sebi potrjeno. Suženj strasti postane človek, ko vrže od sebe sladke verske sponse. Isto dokazujejo povsem nepristransko mrtve številke v statistiki (iz vseh delov sveta). Tako je ginila na pr. na Pruskem pravnost zlasti mej mladino, ko se je vprizoril proti cerkvi ostuden boj, imenovan „kulturni boj“. Bila je to gonja proti pozitivnemu krščanstvu.

In vsepi! Številke naj zopet govore! Od leta 1872. do 1878. je poskočilo število hudodelstev pri mladini od 693 na 1197, prestopkov od 7.843 na 11.152. Vršilo se je ogromno število preiskav in sicer: Število preiskav radi raznih hudodelstev se je v 6 letih podvojilo. V nadaljnih letih je število zopet zdatno poskočilo, in to za časa kulturnega boja in liberalnega gospodarstva! Grob koplje narodu, kdor podira vero in njene stebre. Več besed ni treba; saj vidimo tudi v naši deželi, kako se širi podivjanost mej mladino vsled okuženja od liberalne strani.

Pismo o vročini.

Vročje je! V tej zavesti so Slovenci složni. Vročje je tudi slovenskim urednikom, najbolj se ve urednikom naprednih učiteljskih glasil — pa ne radi dolgov po tiskarnah — zato preko počitnic ustavijo izdajo svoje modrosti. Kaj bi pač bilo, ko bi ta modrost razveseljevala tudi v sedanji vročini slovenski svet? Prišlo bi do senzacijonelnih izjav vodij narodnonaprednega učiteljstva. Pod vtisom vročine je morala priti v zadnjega „Učiteljskega Tovariša“ naslednja izjava: „Naša stanovska organizacija je prazen nič, ki zamamljivo zaspava za delo sposobne naše tovariše. V naših učiteljskih društvih je bolno predsedstvo in je bolan društvenik. V mnogih društvih zavzemajo nesposobni ljudje predsedniško mesto. Vsled tega mora tisto društvo tudi hirati. „Nicht immer ammeisten erfahren ist, wer der älteste an Jahren ist“ ta stavek naj bi se uvaževal. Ako se zvežejo glupci, tedaj zbuja ta potencirana glupost samo zasmeh med občinstvom. Drugi učitelji se spopolnjujejo, ne delajo samo za razvoj narodnosti — po krčmah, ampak nadomeščajo to, kar jim manjka, z lastnim trudom, dokler ni njih izobrazba popolna... Ne iščimo časti, ne sovražimo drugih radi prednosti.“ Takó „Učit. Tovariš“. Čegava samoizpoved je to, ki stoji v Dimnikovem glasilu? Ker imamo doslej le narodno-napredno jungovsko učiteljsko organizacijo, pozdravljamo odkritosrčno in z zadoščenjem to samoizpoved, ne da bi preiskavali, kateri vodja narodno-naprednega učiteljstva je v silni vročini dal na papir „zvezo glupcev“.

Silno vroče je tudi urednikom „Slov. Naroda“. Od same vročine se jim povsod — dani. Na Goriškem jim je solnce, ki daje dan, lanski spak Andrej Gabršček, na Štajarskem pa — „Štajarec“, „ki odpira kmetu oči(!) o tistih konsumnih in drugih zadregah in priporoča svoje trgovce po mestih in trgih“. Silna vročina je morala biti, ki je prignala „Slov. Narod“ do tega, da „Štajarec“ kmetu odpira oči. A ta izjava ni jedina „Narodova“ modrost. „Narod“ zabavlja kar povprek na vsa štajarska kmetijska društva. „Sloga je štajarskim Slovencem v nesrečo“, takó zabeli domače žgance „Slov. Narod“ v 158. številki. „Narod“ uči mej vrstami štajarske Slovence, naj gledajo, da namestu konsumov nastavijo napram nemškimi trgovcem slovenske trgovce. Zato je dr. Tavčar dal dr. Mravlagu informacije za ustanovitev nemškega „Trgovskega društva“ v Mariboru! Tavčar v vročini menda premalo misli, kaj je pred meseci v svojem „Poslanem“ sam pripoznal. Ako dr. Tavčar resno misli s svojim nasvetom, katerega so pa štajarski rodoljubi znatno prej imeli, predno je dr. Tavčarja vročina prijela, tedaj naj pozove v svojem listu in potom ljubljanskega „Trgovskega obrtnega društva“ slovenske trgovce, naj gredo v boj proti štajarskim nemškimi trgovcem, in če bode dobil kaj ugodnih odzivov, tedaj se bode lahko oddahnil, ker „Trgovsko in obrtno društvo“ bode zabeležilo prvo delo, in tudi mi bomo pozdravljali slovenske trgovce po štajarskih trgih in mestih. Ali vročina pritiska na pero dr. Tavčarja, zato tega storil ne bo, ker pozna — svoje ljudi, pa tudi sebe. Dr. Tavčar vidi na slovenskem Štajarskem sploh povsod samo konsum, in dovolj mu je, če lopne tudi le po izmišljenem „konsumu“. Na isti stopnji je, kot so štajarski Nemci, ki so celo celjskega „Merkurja“ razkričali za slovenski — konsum. Mož pa je srečen v tej

svoji domišljiji in morda se je celo smehljaj, ko je v 160. številki „Slov. Naroda“ zapisal: „Želimo le, da bi se enako zdanilo tudi drugod, posebno na Štajarskem in v Trstu, kakor je napolnila svitla zora lepših dni na Goriškem“. Dr. Mravlag se je menda na te besede naročil na „Narod“.

Skoro toliko, kot s konsumi dr. Tavčar, ima „Edinost“ zadnji čas opraviti s „Slov. Listom“ in „Slovencom“. Vročina razgreva tudi tržaško tetko. Neki klerikalec je storil veliko pregreho, da je tržaškimi rodoljubom povedal, da bi se bili morali vdeležiti tudi vseslovenske delavske slavnosti, ako se udeležujejo vsake narodno-napredne prireditve na Kranjskem. „Edinosti“ je postalo vroče in pravi, da Tržačanov radi tega ni bilo na delavsko slavnost, ker so na slavnost pevskega društva „Ljubljana“ prihiteli v imponantnem številu, kakih 600 glav, a so doživeli hudo desiluzijo. (Nadrobnegega pojasnila „Edinost“ noče dati.) Kakor je znano, stal je takrat za slavnostjo „Ljubljane“ ljubljanski župan, zato se nam tedanja udeležba Tržačanov ne zdi čudna, čudno se nam le zdi, da pri kranjski slavnosti ne govore o desiluziji, ko se je na kranjski slavnosti vse vrtelo okolu dr. Tavčarja in ne okolu Tržačanov. Na slovenskem katoliškem shodu pa se ne bode nihče vrtel okolu „sijajnih sprejemov“, ampak klanjali se bomo le sveti ideji, zato je popolnoma izključeno, da bi nesel desiluzijo domov tisti, ki ne pride v Ljubljano le radi sprejemov in kadila. Ker smo torej gospodo okolu „Edinosti“ že naprej zavarovali pred desiluzijo, upamo, da pride na katoliški shod.

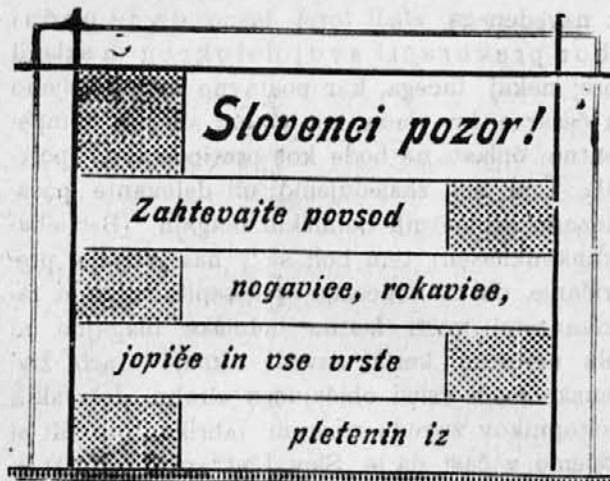
Kakor razvidite, je naše liberalno časopisje v vročini silno odkritosrčno, skoro istotako odkritosrčno, kot nekateri uradniki kamniškega okrajnega glavarstva, ki so priredili odhodnico svojemu tovarišu v — petek in dali ljudstvu lep vzgled, kako se v petek slavnostno je meso, da se dobe svetinjice, če ne cesarske, pa one Matere božje. Vročina je prisilila na dan tudi odkritosrčnost „Gorenjca“. Zagnal se je v škofa, ko je birmoval v Škofji Loki in okolici, ter priobčil naslednjo strašno vest iz Škofje Loke: „Namestu umrlega mestnega župnika Tomažiča je voljen predsednikom krajnega šolskega sveta gospod administrator Fr. S. Finžgar. Znamenje časa!“ Da, taki napadi so — znamenje, kakšni ljudje urejajo „Gorenjca“, in da je vsak duhovnik njihovim somišljenikom trn v očesu. Ali je potem čudo, da leži vse slovensko naprednjaštvo na trebuhu, ko „Narod“ kliče s pesnikom Alaupovičem: „U visini vedroj ljubavi i bratstva — Bog i Allah silni jedan su nam Bog.“

Kdaj se je pričela taka turška vročina v narodno-napredni politiki, ne vemo. Menda takrat, ko je bil izvoljen dr. Aleš Ušeničnik odbornikom „Slov. Matice“ in je bil zaman migljaj Govekarjev, naj na mesto Simona Gregorčiča volijo „najodličnejšega slovenskega literata, dvornega teologa župana Hribarja. Nagajivi člani „Slov. Matice“ so namestu Simona Gregorčiča izvolili Antona Funtka, in ne Aškerca, namestu umrlega duhovnika dr. Jarca pa Ušeničnika. Tudi prof. Kržič je zopet prišel v odbor in — čujte in strmite — od oddanih glasov dr. Ušeničnik in prof. Kržič nista dobila dveh glasov, t. j. od 362. oddanih glasov sta dobila le 360 glasov. „Narod“ toži: „Ali so bili vsi ti klerikalci in med njimi le dva liberalca? Neverjetno. In vendar sta dobila zagrizena Mahničanca razen dveh vse glasove!“ Predsedstvo „Slov. Matice“ naj pusti na prihodnjem občnem zboru samo Govekarja in Aškerca, da bodeta glasova oddala — sebi, in videli bodete, da bode v „Narodu“ radi „Slov. Matice“ manj vročine. Komar.

Spreten

višjegimnazijec

sprejme za počitniško dobo nižjegimnazijca v instrukcijo. Ponudbe pod poste restante „Instruktor 20“.

D. Hribar-jeve tovarne

Jo domače blago je trpežno, eno in se kosá z vsakim drugim izdelkom bodisi katerekoli konkurencee.

Slovenski trgovci.

Zobozdravnik med. univ.

dr. Rado Frlan

otvori dne 8. julija 1900.

zobozdravniški atelier

v Špitalskih ulicah št. 7.

Špecialist za porcelanaste in zlate plombe, zlate krone in sponse, izdeluje tudi zobovja vsake vrste, kakor vse operacije v ustih.

Ordinira od 9.—6. ure, ob nedeljah in praznikih od 9.—12. ure.

Za revne brezplačno ruvanje zob od 8.—9. ure, za tovarniške delavce od 6.—7. ure. 30 (3-3)

Dva krojaška pomočnika

se sprejmeta takoj pri 32 (1)

Anton Prebeliču,

krojaškemu mojstru v PREDGRADU pri Kočevju.

Zbirka slovanskih napevov za citre.

•Krasna zbirka najlepših narodnih in priljubljenih umetnih pesem s pristavljenim slovenskim tekstom in nemškim prevodom. **Tretja najboljše ocenjena izdaja slovanskih pesem za citre.** Osobito so ti efektno dražestni napevi te izdaje vsi pisani v kolikor mogoče lahkem slogu. — Najprikladnejši dar ob svečanostnih dogodkih za vsacega ljubimca plemenite slovanske glasbe na citrah. — Cena izdaje v zvezkih à 50 h — v broširani knjigi do 100 strani z vsebino 85 pesmi 5 K; — po pošti velja 40 h več. Izkaz vsebine pošilja brezplačno in franko „Zaloga učil in muzikalij za citre“. 31 (1-1)

Josip Sorg,
Dunaj, III. Gerlgasse 18.

Domača umetnost! Domača umetnost!

Podobarski in pozlatarski atelje

Andrej Rovšek

v Ljubljani Kolodvorske ulice št 22

v hiši gospé Wessner-jeve

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izvrševanje vsakovrstnih, strogo po umetnostnih načelih izgotovljenih lesenih oltarjev v raznih slogih, kipov in svetniških soh od kamena, marmorja, gipsa ali lesa itd.

10 (18) Priznalno pismo:

Blagorodni gospod! Altar presv. Trojice, katerega ste naredili za tukajšnje župno cerkev, je pravi umotvor ter kaže, ne samo v celoti, temveč tudi v svojih posameznih delih lepo pravilnost, solidnost in trpežnost. Na opazovalca napravlja izvanredno prijeten utis in hvali svojega mojstra. Vsled tega Vam izrekam svojo popolno zadovoljnost in zahvalo ter si štejem v dolžnost, da Vas svojim sobratom kar najtoplejšje priporočam za podobno delo.

Z odličnim spoštovanjem Vam udani

Martin Poljak,
župnik

Ajdovec, 20. okt. 1899.

„Slovensko vinogradniško društvo“

priporoča slavnemu občinstvu in osobito gg. duhovnikom svojo bogato zalogo **doma prešanega dolenjca**, potem **istrijanaa** in **štajerca**, ter finega desertnega vina v steklenicah t. j. **ljutenberžana**, **bakarsko vodico**, **refoško** in **muškata**.

Vsa vina so pristna, znanstveno preiskana in zanesljivo pri sv. maši porabna.

Preiskovalna spričevala vsikdar na razpolago resnim kupcem.

Naroča se pod naslovom:

31 (1)

„Slovensko vinogradniško društvo“ v Ljubljani.